

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.354/2012/6.szám

A Szegedi Ítéltábla a Sóczó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Sóczó Réka ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a V. & F. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Fancsali Ágnes ügyvéd) által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen lízingszerződésből eredő követelés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2012. május 23. napján kelt 6.G.40.259/2011/30. számú ítéletével szemben az alperes 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **részben megváltoztatja** és az alperes marasztalását 18.195.920,- (Tizennyolcmillió-egyszázkilencvenötezer-kilencszázhusz) Ft-ra és ennek az elsőfokú ítéletben írt mértékű és tartamú kamatára leszállítja.

Az alperest elsőfokú eljárási költség fizetésére kötelező rendelkezést mellőzi, és kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 700.000,- (Hétszázezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

A felperest terhelő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 468.000,- (Négyszázhatvannyolcezer) Ft-ra felemeli, az alperes által fizetendő illeték összegét 432.000,- (Négyszázharminckettőezer) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 300.000,- (Háromszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 229.300,- (Kettőszázhuszonkilencezer-háromszáz) Ft, ugyanígy az alperest, fizessen meg 1.456.500,- (Egymillió-négyszázötvenhatezer-ötszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A **B... Bt.** üzletvezetője Borsos Károly felkereste az alperest és előadta, hogy a cége 2 db láncfalpas kotrógépet kíván értékesíteni a felperes jogelődje, az **A... Kft.** részére, az alperest az ügylet finanszírozására kérte. Az alperes alkalmazottja (**személy neve**) az ügylet megkötése előtt ellenőrizte a két munkagép beszerzését, a tulajdonjogát igazoló szerződéseket. Az **A... Kft.**-vel folytatott egyeztetést követően 2008. január 24-én az alperes megvásárolta a **B... Bt.**-től 30.000.000,- Ft + ÁFA, valamint 25.000.000,- Ft + ÁFA, mindösszesen bruttó 66.000.000,- Ft vételárért a JCB JS 210 LC és a JCB JS 240 LC típusú láncfalpas kotrógépeket. Ugyanezen a napon az **A... Kft.**-vel 48 hónapra szóló zárt végű pénzügyi lízingszerződést kötöttek a 2 db láncfalpas kotrógépre. A felperes jogelődje kifizette a 11.000.000,- Ft ÁFA összeget, valamint 13.750.000,- Ft kezdőrészletet és vállalta, hogy 48 hónapon át 6.809,51 CHF-nek megfelelő Ft összeget, lízingdíjat az alperesnek megfizet.

Az **A... Kft.** és az alperes között 2008. január 24. napján átadás-átvételi jegyzőkönyv készült, melyben az **A... Kft.** elismerte a gépek birtokba adását. A felperes jogelődje a **B... Bt.**-vel bérleti szerződést kötött, ennek értelmében 2008. december 31. napjáig a két gépet a lízingbevevő az eladó **B... Bt.** birtokában hagyta. A bérleti díj pontos összege nem ismert, a bérlő 2008. augusztusáig fizette a felperesnek a bérleti díjat.

A JCB JS 240 LC típusú gép valójában a **E... Zrt.** tulajdonában állt, melyet a **K... Kft.** lízingbevevő birtokolt. A gépet ezen lízingbevevő 2007. október 10-én jogtalanul eladta a **B... Bt.**-nek.

A JCB JS 210 LC típusú gép korábban valóban a **B... Bt.** tulajdonában állt, de azt értékesítette a **L... Zrt.** részére, melytől a gépet visszalízingelte.

A felperesi jogelőd - miután a bérlővel a díj nemfizetése miatt vitája támadt és a tulajdonjogot illetően is ellentétes információkhoz jutott - kérte az alperest a tulajdonjog igazolására mindkét gép tekintetében. A lízingdíjat 2009. évben nem fizette, ezért az alperes a lízingszerződést 2009. április 22-én azonnali hatállyal felmondta.

Az elsőfokú bíróság a 6.G.40.294/2009/10. számú ítéletével 37.595.919,- Ft és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest.

A Szegedi Ítéltábla a 2010. június 24. napján kelt Gf.I.30.316/2010/7. számú végzésével a keresetnek helyt adó elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította. Megállapította, az a körülmény, hogy a tulajdonjog átruházására köteles alperes a szerződés megkötésekor nem volt tulajdonosa a dolognak, a szerződést önmagában nem teszi érvénytelenné, a dolog tulajdonjogát ugyanis nem a szerződés megkötésekor, hanem a szerződés teljesítésekor kell átruházni. A tulajdonjog hiánya nem a szerződéskötés, hanem a teljesítés rendellenessége, melyből nem következik a szerződés létrejöttének hiánya, hanem ez a körülmény a szerződés objektív megghiúsulását eredményezi. Arról, hogy az eladó tulajdonjogra vonatkozó tényállítása valótlan, sem a felperesi jogelőd, sem az alperes nem tudhatott. A tulajdon-átruházás, mint az alperes lényegi szerződéses kötelezettségének objektív

meghiúsulása a pénzügyi lízingszerződés olyan megszégése, amelyért a felek nem tehetők felelőssé, mert egyik félnek sem felróható okból megszűnt annak lehetősége, hogy az alperes a lízingtárgy tulajdonjogát átruházza. A Ptk. 312. § (1) bekezdése értelmében, ha a teljesítés olyan okból vált lehetetlenné, amelyért egyik fél sem felelős, a szerződés megszűnik. Ilyen esetben a Ptk. 319. § (2) bekezdésének megfelelően a felek által egymás javára nyújtott szolgáltatások ellenértékét kell elszámolni, szembeállítani. A szerződés a jövőre szólóan megszűnt, további díj nem követelhető, ugyanakkor az addigi tényleges használatra (hasznosításra) figyelemmel nem követelheti vissza a lízingbevevő a teljes lízingdíjat, hanem csak a lízingdíj vételárrész hányadát. A lízingdíj megbontása után el kell végezni a felek szolgáltatásai között az elszámolást. A felperes terhére kell értékelni a gépek után járó használati (hasznosítási) díjat, ebben a körben a beszedett bérleti díjat. Az elszámolás során kell értékelni a visszaigényelt ÁFA összegét is.

Az **A...** Kft. az alperessel szemben fennálló követelését a megismételt eljárásban a felperesre engedményezte.

A felperes leszállított keresetében 32.072.919,- Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Nem vitatta, hogy a kifizetett lízingdíjból levonásba kell helyezni bruttó 5.523.000,- Ft bérleti díjat, továbbá a jogelődje által ténylegesen visszaigényelt 11.000.000,- Ft ÁFA összeget.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes jogelődje szerződésszegést követett el, amikor beleegyezése nélkül kívülálló harmadik személynek adta át használatra a két lízingtárgyat. Valójában ez eredményezte azt, hogy a gépek utólag ellenőrizhetetlen helyre kerültek. A **T...** Kft. által közölt bérleti díj összegét alapul véve mindkét gép tekintetében havi 1.000.000,- Ft + ÁFA összegű bérleti díj felperes terhére való elszámolását kérte. Később, újabb bérleti árajánlatok ismeretében gépenként 1.500.000-2.000.000,- Ft használati díj elszámolását tartotta indokoltnak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 21.072.919,- Ft és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest, a meghaladó keresetet elutasította. Indokolásában kifejtette, szakértői bizonyítással sem lehetett a perben tisztázni a gépek használatának tényleges időtartamát. Emiatt a ténylegesen beszedett bérleti díjból kiindulva állapította meg, hogy a kifizetett 37.595.919,- Ft lízingdíjból a használatra jutó összeg 5.523.000,- Ft volt. A használati díj mellett levonta a 11.000.000,- Ft visszaigényelt ÁFA összegét is, az alperest a különbözeti összeg tekintetében marasztalta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes élt fellebbezéssel, annak megváltoztatása mellett a kereset teljes elutasítását kérte. Lényeges körülménynek tekintette, hogy a lízing tárgyat az **A...** Kft. választotta ki, erre ráhatása nem volt, éppen ezért jogszerűen zárta ki a felelősségét az eszköz kiválasztása következtében bekövetkező kár vonatkozásában. Ez összhangban áll a Nemzetközi Pénzügyi Lízingről szóló UNIDROIT Egyezmény rendelkezéseivel. Utalt az ÁSZF azon kikötéseire, amelyek szerint a szállító szerződésszegéséért, hibás teljesítéséért nem felel. A felelősség kizárása érvényes, mivel a szállítóval szembeni követelések érvényesítését a felperesre engedményezte. Egyetértett azzal, hogy lehetetlenné vált a szerződés teljesítése, szerinte azonban ennek oka a szállító hibás teljesítése, amiért nem felel.

Véleménye szerint a használat piaci értékét kellett volna a bíróságnak megállapítani, ami lényegesen meghaladja az elsőfokú bíróság által elfogadott összeget. A szakértői

vélemény aggályos, arra ítélet nem alapítható. Sérelmezte, hogy az új szakértő kirendelésére tett indítványát a bíróság nem teljesítette.

A felperes az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezésének helybenhagyását kérte.

Az alperes fellebbezése kisebb részben alapos.

A felek közötti elszámolás jogalapját illetően a Szegedi Ítéltábla a Gf.I.30.316/2010/7. számú végzésben kifejtetteket változatlanul irányadónak tekinti. Az alperes fizetési kötelezettsége nem felróhatósági természetű, nem a kártérítési felelősség szabályain alapul, hanem a lízingbeadónak amiatt kell elszámolnia a ténylegesen megkapott lízingdíjakkal, mivel a lízingszerződés egyik félnek sem felróható objektív okból lehetetlenült. A pénzügyi lízingszolgáltatás alapvető, meghatározó tartalmi eleme a lízingbeadót terhelő tulajdonjog átruházására vonatkozó szerződéses kötelezettség, a lízingtárgy tulajdonjogát a lízingbevevő más módon nem, csak a lízingszerződés keretei között, a lízingbeadótól szerezheti meg. Miután egyértelművé vált, hogy az alperes ezen lényegi szerződési szolgáltatási kötelezettségének, a tulajdon-átruházásnak nem tud eleget tenni, a szerződés teljesítése objektív okból, mindkét fél érdekkörén kívül meghíúsult.

Az alperes fellebbezési hivatkozásával szemben a lízingbeadó az objektív meghíúsulás elszámolási jogkövetkezményét a szerződésben nem zárta és nem is zárhatta ki. Amennyiben a pénzintézet az eszközök beszerzése kapcsán a felmerülő lehetséges kockázatot el kívánja kerülni, ezt úgy érheti el, ha nem lízingszerződést, hanem kölcsönszerződést köt.

Az alperes által hivatkozott nemzetközi pénzügyi lízingről szóló Ottawában 1988. május 28-án elfogadott UNIDROIT Egyezmény rendelkezései jelen ügyben nem irányadók, nemzetközi relációban alkalmazhatóak, az alperesi felelősség kizárás érvénytelenségével összefüggésben kifejtettek azonban az Egyezmény rendelkezéseivel sem ellentétesek.

A szerződés meghíúsulása, megszűnése miatt az elszámolás során a lízingdíj megbontása „vételőrrésze”, illetve „használati ellenértékre” nem vitásan mesterkélt, de szükségszerű. A lízingbevevő a tulajdonjogot nem szerezheti meg, ezért a lízingdíj vételőrrésze visszajár, a használati (hasznosítási) szolgáltatáshoz azonban a meghíúsulásig hozzájutott.

A felperesi jogelőd a lízingtárgy használatára (hasznosítására) vonatkozó jogosultságait gyakorolta, a lízingdíj használati díj részeként az ellenértékét a terhére kell értékelni. Ez nem jelenti szükségképpen a piaci használati érték (bérleti díj) számítását, hanem a lízingdíj keretein, összegén belül a részarányos használati díjat az ügy egyedi körülményei, sajátosságai ismeretében mérlegeléssel lehet megállapítani.

A perbeli szakértői vélemény több lehetséges díjszámítást vázolt.

Az alperes arra figyelemmel tartotta aggályosnak a perbeli szakvéleményt - amiatt kérte új szakértő kirendelését -, mert a szakértő nem a piacon elérhető legmagasabb bérleti díj összegét vette figyelembe. A szakértő a lízingszerződés jellemzőit, a per feltárt összes adatát, sajátosságát értékelve a piaci, bérleti díjak ismeretében a két

- 5 -

Gf.I.30.354/2012/6.szám

lízingtárgy reális használati díját havi 500.000,- Ft, illetve 700.000,- Ft-ban határozta meg. Kitért a szakértő arra is, nem lehet irányadó a felperes által egyoldalúan közölt, semmilyen

okirattal alá nem támasztott, a piaci értékhez képest aránytalanul alacsony beszedett bérleti (allízing) díj összege sem. Amennyiben a lízingbevevő valóban ilyen díj ellenében engedte át a lízingtárgyak használatát, ez a saját terhére esik (23. szakvélemény 11. oldal). A lízingdíjat a felek nettó összegben számították, ezért a lízingdíj megbontása során mutatkozó használati díj után sem lehet ÁFÁ-t figyelembe venni (30/F/1. beadvány). Ennek megfelelően a két lízingtárgy használati díjaként havi 1.200.000,- Ft számítható.

A tényleges használat időtartamát az ítéltábla nem az alperes felmondásáig, hanem 2008. januárjától augusztusig, 7 hónapra számította mindkét gép esetében. Ennek az az indoka, hogy a lízingszerződés már 2008. augusztusában megghiúsult, megszűnt. A B... Bt. 2008. augusztusáig a felperesi jogelőd részére bérleti díjat fizetett. Ezt megerősítette az A... Kft. ügyvezetője is, amikor a nyomozati eljárás során kijelentette, hogy 2008. nyár végéig, az ősz elejéig a bérleti díj fizetése megtörtént (Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Osztály 220/2009.bü. számú nyomozati iratok 306. oldal, **(tanú személyneve)** tanúvallomása).

A gépek további sorsa nem ismert. A felsorolt peradatok Pp. 206. § (1) bekezdés szerinti értékelése, mérlegelése alapján az ítéltábla a felperes terhére figyelembe vehető használati díj összegét 7 hónapi időtartam alapján mindezért 8.400.000,- Ft-ban állapította meg.

A 37.595.919,- Ft kifizetett lízingdíjból levonva a 8.400.000,- Ft használati ellenértéket, valamint a 11.000.000,- Ft visszaigényelt ÁFÁ-t, az alperes a különbözeti 18.195.920,- Ft visszafizetésére köteles.

Az elsőfokú perköltség viseléséről szóló rendelkezés során nem került értékelésre, hogy a felperes a 37.595.919,- Ft kereseti követeléshez képest csak részben lett pernyertes, pervesztessége arányában a terhére kell elszámlolni az alperes alapeljárásban előterjesztett fellebbezésére lerótt illetéket, továbbá a megismételt eljárásban folyt szakértői bizonyítás költségeit. A felperes 48 %-ban bizonyult pernyertesnek, így viselnie kell a lerótt fellebbezési illeték, valamint a szakértői díj 52 %-át (468.000,- Ft és 184.800,- Ft), ami 652.800,- Ft-ot jelent. Mivel a pervesztesség-pernyertesség aránya közel azonos, mégis a felperesre terhesebb, az egyéb költségeket is értékelve az alperes javára 700.000,- Ft elsőfokú eljárási költség figyelembevétele indokolt. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegének megváltoztatása a pernyertesség-pervesztesség részbeni módosulása miatt történt.

A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében részben megváltoztatta és az alperes marasztalását 18.195.920,- Ft-ra és ennek az elsőfokú ítéletben írt mértékű és tartamú kamatára leszállította. Az alperest elsőfokú eljárási költség fizetésére kötelező rendelkezést mellőzte, és a felperest kötelezte, fizessen meg az alperesnek 700.000,- Ft elsőfokú eljárási költséget.

A felperest terhelő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 468.000,- Ft-ra felemelte, az alperes által fizetendő illeték összegét 432.000,- Ft-ra leszállította. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése kis részben (13,6 %) bizonyult eredményesnek, erre figyelemmel köteles megfizetni a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében a felperes másodfokú eljárási költségét, az ügyvédi munkadíj összegét az ítélet tábla mérlegeléssel, a kifejtett munkával arányban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pont, valamint (5) és (6) bekezdés alapján határozta meg.

Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a felek pervesztességük arányában kötelesek megfizetni - külön felhívásra - az állam javára (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) és (3) bekezdés).

Szeged, 2013. január hó 11. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Mátyóki Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
táblabíró